

Z právní praxe.

Přehled rozhodnutí nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních

I. Občanské právo.

Legitimace dítěte „per subsequens matrimonium“ nastává ipso jure uzavřením sňatku matky dítěte s tím, kdo projevil, třeba mimosoudně, že dítě zplodil. Na tom, že nastala legitimace dítěte ve smyslu § 161 obč. zák., nemění nic, že nebyla řádně vyznačena v matrice. Sňatek rodičů dítěte působí podle § 161 obč. zák. konstitutivně a tomu, aby legitimace mimo manželství zrozeného dítěte následujícím sňatkem nenastala, nelze zabránit ani opačnou dodatečnou úmluvou rodičů nebo jiných osob, ani tím, že později byl někdo jiný určen ve sporu o uznání nemanželského otcovství za otce dítěte již legitimovaného následujícím sňatkem, dokud legitimace dítěte v době vydání rozsudku o uznání nemanželského otcovství trvala.

Tímto rozsudkem nebyl zrušen statusový poměr dítěte k jeho rodičům, vyplývající z předpisu § 161 obč. z. ani dotčena majetková práva dítěte proti jeho manželskému otci, tudíž ani ne smír, jímž se manželský otec (manžel matky dítěte) zavázal platit dítěti výživné. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1940, Rv II 379/40.)

Otec dítěte (manžel matky dítěte), jenž nebyl zbaven úplně svéprávnosti a o němž nebylo prokázáno, že byl duševně úplně chorý, nepozbyl práva odporovati manželskému otci, tudíž ani ne smír, jímž se manželský otec (manžel matky dítěte) zavázal platit dítěti výživné. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1940, Rv II 379/40.)

Zemřel-li otec dítěte před uplynutím této lhůty, přísluší popěrné právo dítěti. (Rozh. ze dne 15. října 1940, R II 146/40.)

Odepřel-li opatrovník osoby zbavené svéprávnosti udělit souhlas s určitým právním jednáním (na př. k poukazu peněžité částky z opatrovancova majetku), nemůže býti takovými souhlas jako právní jednání nahrazen soudem. (Rozh. ze dne 3. října 1940, R I 420/40.)

V tom, že oprávněný ze služebnosti bytu zapálil a zničil tak nemovitost, na níž služebnost bytu vázla, jest po případě spatřovati, že se vzdal svého práva bydlení. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1940, Rv I 1290/40.)

Hospodářské a měnové poměry vyvolané válkou a vládní opatření učiněná k zavedení řízeného hospodářství a k úpravě cen neopodstatňují námitku, že o zrušení spoluvlastnictví je žádáno v nevčas a na škodu spoluvlastníků. (Rozh. ze dne 19. října 1940, Rv II 384/40.)

Nicotnost některých ustanovení smlouvy nemá v zápětí nicotnost i ostatních ujednání do smlouvy pojatých a zákonnému zákazu se nepříčících jen tehdy, když takováto ustanovení smlouvy mohou obstát sama o sobě a nejsou-li k ustanovením zákonnému zákazu se příčícím v žádném vztahu.

Pokud je tomu tak u smlouvy nicotné podle § 879, č. 2čřs. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1940, R II 147/40.)

Oprávnění zrušiti předčasně nájemní (pachtovní) smlouvu pro prodlení nájemcovo se zaplacením nájemného (pachtovného) pronajímatelem (propachtovatelem), předpokládá, že byl nájemce (pachtýř) pronajímcem (propachtovatelem) po splatnosti nájemného (pachtovného) zadrželého za dvě po sobě následující nájemní období upomenut a že nájemce (pachtýř) přesto, že uplynula ona dvě nájemní období, nezaplatil za tuto dobu dlužné nájemné.

Nájemce (pachtýř) může odvrátiti předčasné zrušení smlouvy jen tenkrát, jestliže před pronájemcovým (propachtelovým) projevem, že používá oprávnění zrušiti sjednanou smlouvu hledíc na § 1118 o. z., zaplatí nájemné (pachtovné) zadržené za dvě po sobě následující nájemní období. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1940, Rv I 1125/40.)

Hostinský, v jehož podniku byla zřízena šatna, ručí návštěvníku taneční zábavy za ztrátu věci v šatně, byť šatnu sám osobně neprovozoval, nebylo-li lze na venek seznati, že nejde o součást podniku hostinského. (Rozh. ze dne 11. října 1940, R I 388/40.)

Nebyla-li obec na Moravě ve sporu proti ní vedeném řádně zastoupena a bylo-li proto nebezpečí, že přijde ke škodě, byl vládní komisař obce oprávněn pověřiti advokáta právním zastoupením obce v onom sporu. (Rozh. ze dne 24. října 1940, R II 143/40.)

V řízení o žalobě třetí osoby na náhradu nákladů vynaložených na nemanželské dítě (§ 1042 o. z.) podané na domnělého nemanželského otce, jest soud oprávněn řešiti prejudiciálně otázku, zda jest žalované pokládati za nemanželského otce dítěte ve smyslu § 163 o. z.

Rozhodnutí o tom jest omezeno jen na strany sporu a neřeší se jím závazně i pro třetí osoby otázka rodinného stavu dítěte. (Rozh. ze dne 18. října 1940, R I 481/40.)

Kupitel dříví na stojato jest oprávněn se domáhati na prodávateli samostatnou žalobou, aby mu sjednal potřebný úřední souhlas podle § 2 zák. ze dne 29. února 1928, č. 37 Sb. (Rozh. ze dne 30. října 1940, Rv I 913/40.)

Stala-li se výhrada o schválení kupní smlouvy o nemovitostech bývalým ministrem národní obrany (§§ 49, 50 zák. č. 131/1936 Sb.) bezvýhradnou a bezpředmětnou proto, že nemovitostí, které byly předmětem kupní smlouvy, byly před rozhodnutím uvedeného ministerstva připojeny k Německé Říši, stala se i kupní smlouva mezi stranami bezpodmínečnou. (Rozh. ze dne 17. října 1940, Rv II 211/40.)

Přípustnost zrušení smlouvy uplatňovaného výpovědi podle §§ 560 a násl. čřs. se řídí podle doby, kdy výpověď byla dána.

Byla-li již doručena mimosoudní výpověď vyhovující náležitostem §§ 562, 565, 566 c. ř. s., nelze před tím, než bude jisto, že tato výpověď nena- byla moci, výpověděti tutéž nájemní smlouvu znovu, třeba s jiným stěhovacím termínem. (Rozh. ze dne 9. října 1940, Rv II 396/40.)

Předpisy upravující používání traskavin nevztahují se na rozstřelování ojedinělých kamenů v poli.

Pokud zaměstnavatel zanedbal při uvedené práci povinnost podle § 1157 obč. zák. (Rozh. ze dne 28. října 1940, Rv I 1155/40.)

Zvětší-li poškozený, třeba jen svou neopatrností, utrpěnou škodu, nese

její část sám. Jeho spoluzavinění na škodě však může přijít v úvahu jen tehdy, opominul-li dbáti obvyčejné pozornosti k vlastním věcem, nikoli tehdy, nejednal-li obzvláště pozorně a pečlivě.

Pokud poškozený na těle věnoval svému léčení obvyčejnou pozornost a nespolzavinil svou škodu. (Rozh. ze dne 14. října 1940, Rv I 865/40.)

Byl-li svůdce pravoplatně odsouzen pro přestupek podle § 506 tr. z., nemůže namítati v civilním sporu o náhradu škody podle § 1328 o. z., že svedená žena spoluzavinila, že svůdce nesplnil slib manželství. (Rozh. ze dne 23. října 1940, Rv II 416/40.)

Pokud manželka, jejíž manželství s nyní již zemřelým jejím manželem bylo rozvedeno z její viny, se nemůže s úspěchem domáhati vyslovení neplatnosti druhého manželství jejího manžela z důvodu § 62 obč. zák. (Rozh. ze dne 31. října 1940, Rv II 502/40.)

Nárok na vrácení nedovolené úplaty podle § 20 zák. č. 85/1924 Sb. nezanikl tím, že v době zrušení nájemní smlouvy pozbyl uvedený zákon účinnosti. (Rozh. ze dne 22. října 1940, R I 317/40.)

Dal-li zaměstnavatel svému zaměstnanci při výkonu zaměstnání (dohled na stavební práce) k dispozici motorové vozidlo, jehož byl vlastníkem (§ 45, odst. 1 zák. č. 81/1935 Sb.), odpovídá podle § 52, odst. 1. uved. zák. za zavinění tohoto svého pomocníka v provozu.

Zavinění to může záležeti v tom, že se zaměstnanec nepostaral o náležitě zabezpečení motorového vozidla v době jeho nepoužívání proti možnosti uvedení do provozu osobou neoprávněnou. (Rozh. ze dne 9. října 1940, Rv I 904/40.)

Pojištěním není kryt případ, k němuž došlo v době, kdy pojistník pojištěný proti následkům zákonné odpovědnosti jako majitel a provozovatel autobusu neměl úředně předepsaný a platný vůdčí list pro vozidlo tohoto druhu, aniž sejde na tom, zda bylo vozidlo v době příhody použito k veřejné dopravě nebo ne. (Rozh. ze dne 9. října 1940, Rv II 333/40.)

Stavební a bytová družstva.

Předpisem pravidel stavebního družstva o pronajímání bytů, že „po smrti nájemníkově vstupuje v nájemní smlouvu jeho pozůstalá vdova, bydlela-li s ním společně v době jeho smrti a je-li členkou družstva“, nebylo ustanoveno, že se nájemní smlouva ruší smrtí nájemníka, jestliže po své smrti zůstavil po sobě jiné rodinné příslušníky — členy družstva — než vdovu.

Tito nepožívají toliko týchž výhod co do výpovědi bytu jako nájemník sám, vyhrazených výjimečně pozůstalé vdově, nýbrž lze jim dáti výpověď z bytu podle předpisu § 1116 a) obč. zák. (Rozh. ze dne 24. října 1940, Rv I 969/40.)

II. Pracovní právo.

Pracovní smlouva pro česače chmele (čís. ob. 177 zemského ústředního úřadu práce v Praze), stanovící jako „kolektivní smlouva“ podmínky pro všechny česače bez rozdílu na sklizeň chmele 1939 a platná podle ustanovení zemského poradního sboru por záležitosti dělnictva zemědělského ze dne 21. června 1939 a vyhláška téhož poradního sboru ze dne 28. července 1939 jsou normami soukromoprávními.

Nenastoupil-li česač chmele práci na základě uvedené kolektivní smlouvy a vyhlášky, nýbrž na základě zvláštního ujednání za vyšší mzdu,

nemá pro něj významu zákaz smluvního zvýšení mzdy podle vyhlášky. (Rozh. ze dne 7. října 1940. Rv I 658/40.)

Není-li při tom zaměstnanec úplně zbaven soudní ochrany, neodporuje dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), ujedná-li ve služební smlouvě, v níž se zaměstnanec zaměstnavateli zaručil za škodu vzniklou z úbytku, poškození, ztráty zboží a pod., určitý postup při zjišťování výše zaručené škody. (Rozh. ze dne 14. října 1940, Rv I 559/40.)

Zákon o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách č. 26/1929 Sb.

I osoby, jež by bylo považovati za invalidní, ať v lékařském, ať v právním smyslu mohou založiti platný poměr pojistný, pokud jinak splňují předpoklady § 1 uved. zák., zvláště, pokud vykonávají povolání podléhající pensijnímu pojištění na základě služebního poměru.

Pojistný případ u těchto pojištěnců nastává, nastalo-li v jejich organismu zhoršení tak podstatné, že nemohou v dosavadním rozsahu vykonávati práce svého povolání nebo jiného přiměřeného povolání.

Nenastalo-li u zaměstnance, který vstoupil do zaměstnání s určitými tělesnými vadami, během zaměstnání podléhajícího pensijnímu pojištění a po skončení čekací doby tak podstatné zhoršení v jeho zdravotním stavu, že nemohl dále vykonávati práce, které dosud v pojistném povolání konal, neodpovídá mu zaměstnavatel za škodu vzniklou opožděným přihlášením k pensijnímu pojištění. (Rozh. ze dne 21. října 1940, Rv II 369/40.)

Pokud došlo před tím, než vstoupilo v účinnost vl. nař. č. 89/1935 a další nařízení jeho platnost prodlužující a před účinností § 5 vl. nař. č. 141/1937 Sb., platně k uzavření nové kolektivní smlouvy pro jednotlivý závod v rámci kolektivní smlouvy platné pro určité kategorie zaměstnanců všech průmyslových závodů téhož odvětví v bývalé Čsl. republice. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1940, Rv II 470/40.)

Bvl-li souhlas k výpovědi dané sice před vydáním vyhlášky ministerstva sociální a zdravotní správy ze dne 26. února 1940 D 2554/21-2, avšak potřebující podle této vyhlášky dodatečného souhlasu úřadu práce, tímto úřadem odepřen, došlo ke změně služebního poměru uzavřeného smluvními stranami na konci výpovědní lhůty v době, kdy nebylo ještě známo rozhodnutí úřadu práce, za trvání služebního poměru.

Přistoupil-li zaměstnanec v takovémto případě na změnu služebního poměru, podle níž měl být zaměstnán v nižší kategorii zaměstnanců z důvodné a motivované obavy o místo, je tato úmluva neplatná. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1940, Rv I 1210/40.)

Dohodly-li se strany na definitivě služebního poměru, jest pro vymezení pojmu definitivě rozhodný obsah služební smlouvy, případně služební řád, stanovící práva a závazky definitivního zaměstnance. (Rozh. ze dne 12. listopadu 1940, Rv I 1168/40.)

K výkladu pojmu „jiných odborných dělníků“ ve vyhlášce ministerstva sociální a zdravotní správy ze dne 4. července 1939, kterou byly upraveny hodinové mzdy pro stavební dělnictvo a kterou bylo výslovně stanoveno, že se stejné mzdy jako pro zedníky stanoví pro vyučené dělníky jiných povolání. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1940, Rv II 423/40.)

Zákon o soukromých zaměstnancích č. 154/1934 Sb.

Přijal-li zaměstnanec výpověď služebního poměru, třebaš nesprávně da-

nou, došlo mezi ním a zaměstnavatelem k d o h o d ě o zrušení služebního poměru, kterou nelze jednostranně měnit.

Ustanovením §§ 35(1) a 53 uved. zák. není zabráněno vzdáti se důležitého důvodu k předčasnému vystoupení dáním nebo přijetím výpovědi. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1940, Rv I 801/40.)

III. Civilní řízení sporné.

Nepřípustnost pořadu práca pro rozhodnutí o nároku na náhradu škody vzniklé pádem na chodníku, je-li nárok ten uplatňován proti obci (na Moravě) proto, že opomenula řádný výkon bezpečnostní policie. (Rozh. ze dne 25. října 1940, R II 187/40.)

„Doručením“ podle civilního řádu soudního není zaslání spisu s příslušným rozhodnutím straně k nahlédnutí, nýbrž teprve o d e v z d á n í v y h o t o v e n í soudního rozhodnutí. (Rozh. ze dne 11. října 1940, R I 418/40.)

Dny poštovní dopravy se nevčítají do lhůty k opravnému prostředku ani tehdy, byl-li opravný prostředek podán na poštu v cizozemsku. (Rozh. ze dne 2. října 1940, R I 96/39.)

Byl-li návrh na opravu písemného rozsudku pro jeho nesouhlas s rozsudkem ústně vyhlášeným pravoplatně zamítnut, může se dovolací soud zabývatí rozsudkem jen v tom znění, jak uvedeno v písemném vyhotovení rozsudku doručeného stranám.

Nestačí, že strana vytkla v dovolací odpovědi tvrzenou nesprávnost postupu odvolacího soudu při prohlášení a vyhotovení rozsudku, byl-li její návrh na opravu písemného vyhotovení rozsudku na znění tak, jak byl vyhlášen, zamítnut, ač strana, nemajíc proti rozhodnutí odvolacího soudu proto, že svým odvoláním zvítězila, dovolání, mohla tak učiniti samostatným rekuresem.

Příslušela-li žalujícímu věřiteli z prozatímního opatření pohledávka, pro kterou odporuje právnímu jednání dlužníkově, není závady, aby bylo odpůřící žalobě, jsou-li pro to i ostatní podmínky, vyhověno, třebaš tento exekuční titul za sporu zanikl, byv nahražen odsuzujícím rozsudkem, nezměnilo-li se tím věc ně nic na pohledávce, pro kterou se odporuje. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1940. Rv I 718/40.)

Odvolací soud není oprávněn měnití podle § 500, odst. 3 ex. ř. s. pravoplatně ocenění předmětu sporu pracovním soudem (§ 27 zák. o prac. soudech). (Rozh. ze dne 28. října 1940, Rv II 328/40.)

Nejde o souhlasná usnesení nižších soudů, odmítli-li rekursní soud rekurs žalující strany proto, že tato nemá procesní způsobilost, aniž se vypořádá s obsahem rekursu, ač tento názor, vyslovený již prvním soudem, který proto vyslovil zmatečnost celého řízení podle §§ 6, 7 c. ř. s., žalující právě napadla rekuresem. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1940. R I 436/40.)

V řízení o žalobě o zmatečnosti neplatí předpisy civilního soudního řádu o prázdninových věcech, třebaš byl žalobou o zmatečnost vzat v odpor rozsudek, vydaný ve věci, na niž se předpisy civilního soudního řádu o soudních prázdninách vztahovaly. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1940, R I 556/40.)

Při žalobě o obnovu řízení podle § 530 č. 7 c. ř. s., v němž byli žalobci nerozlučnými společníky, jest u každého ze žalujících posoudití zvláště, zda jsou tu důvody vylučující obnovu podle posledního odstavce § 530 c. ř. s. Nejsou-li tyto důvody dány u jednoho ze žalobců, nelze předpisu § 530, posl. odst. c. ř. s. použítí. (Rozh. ze dne 25. října 1940, Rv I 870/40.)

Odmítl-li řádný soud žalobu u něho podanou proto, že jde o spor pracovní a že patří před soud pracovní, příslušný podle § 42 zák. č. 131/1931 Sb. ve znění vl. nař. č. 308/1939 Sb., bylo tím závažně rozhodnuto jen o věcné příslušnosti, nikoli o způsobu řízení. I v takovémto případě jsou strany povinny, má-li se spor projednávatí podle ustanovení zákona o soudech pracovních a nikoli podle ustanovení čřs., platných pro řádné soudy, prohlásiti se před tím, nežli se pustí do jednání ve věci hlavní o tom, zda mají za to, že jde o spor pracovní, který třeba projednávatí podle ustanovení zákona o pracovních soudech. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1940. R I 548/40.)

Neprohlásily-li strany v pracovním sporu na počátku ústního jednání odvolacího, že se vzdávají toho, aby ústní jednání o odvolání se dalo za účasti přisedících, není prohlášení to nahrazeno tím, že odvolací soud vyzval ještě před prvním ústním jednáním odvolacím strany, aby se vyjádřily, zda trvají na účasti přisedících u odvolacího roku, k čemuž připojil dodatek, že, nedojde-li do určité lhůty vyjádření, bude se míti za to, že se přisedících vzdávají (§ 32, odst. 1 zák. č. 131/1931 Sb.). (Rozh. ze dne 29. října 1940, Rv II 449/40.)

K rozhodnutí o rekursu do usnesení okresního soudu o odškodnění podle prvního odstavce § 31 zák. č. 30/1878 ř. z. jest vzhledem k jeho doslovu uvedenému podle § 195 zák. ze dne 20. května 1937, č. 86 Sb. v příloze k tomuto zákonu příslušný vrchní soud. (Rozh. ze dne 25. října 1940, R I 264/40.)

Opatrovnictví nelze rozčleňovati na jednotlivé opatrovnické úkony a podle nich posuzovati příslušnost soudu. (Rozh. ze dne 3. října 1940, R I 366/40.)

Přešla-li pohledávka mimoknihovním způsobem z hypotekárního věřitele na jinou osobu nebo postupně na více osob, nelze rozsudkem vydaným ve sporu hypotekárního dlužníka s hypotekárním věřitelem o vydání extabulační listiny bez účasti mimoknihovních postupníků nahraditi nedostatek listin těchto osob potřebných podle knihovního práva k výmazu zástavního práva zřízeného pro postupovanou pohledávku. (Rozh. ze dne 25. října 1940. Rv I 881/40.)

Rozhodnutí o žalobě hypotekární neopodstatňuje námitku rozepře rozsouzené při obligační žalobě na zaplacení zajištěné pohledávky, nebyl-li závazkový poměr stran v prvním sporu vyřešen pravoplatně podle §§ 236, 259 čřs. (Rozh. ze dne 11. října 1940, R I 442/40.)

IV. Nesporné řízení.

Není nezákonností, bylo-li dáno otcovskému opatrovníku zmocnění k vedení sporu pod podmínkou, že složí jistotu v určité výši proti případné újmě, hrozící dětem pro případ prohry sporu. (Rozh. ze dne 9. října 1940, R II 177/40.)

Jest nezákonností, nevyřídil-li rekursní soud v řízení o náhradu za vlastněné pozemky námitku strany, že určitá okolnost je *notorická*, poukazem na to, že toto tvrzení nemá ve spisech opory (§ 269 c. ř. s.). (Rozh. ze dne 1. října 1940, R II 22/40.)

Usnesení nižších soudů, jímž zřídily obci opatrovníka k provedení knihovního pořádku dříve, než uplynula lhůta, daná obci k tomu cíli, jest nezákonné. (Rozh. ze dne 4. října 1940, R I 401/40.)

Jest nezákonností, zamítly-li nižší soudy návrh dcery proti rodičům na

zřízení věna jednak proto, že se dcera provdala bez svolení svého otce, aniž zkoumaly, zda odepření souhlasu otce se sňatkem dcery je důvodné—jednak proto, že pro posouzení mohoucnosti dáti věno, rozhoduje už i t e k z jmění otcova, nikoliv j m ě n í o b o u rodičů. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1940, R II 201/40.)

Doplnění výslechu svědků ústního posledního přiznání není s hlediska § 66 nesp. pat. nepřípustné. (Rozh. ze dne 22. října 1940, R II 112/40.)

Odmítnutí dědictví (§§ 805, 806 obč. zák.), které bylo prohlášeno pozůstalostnímu soudu nebo notáři jako soudnímu komisaři, jest úkonem řízení nesporného, který je vybaven účinky hmotněprávními.

Lze-li podle obecných zásad vytčených v §§ 6 a 914 obč. zák. v odmítacím projevu o osoby, přicházející v úvahu jako dědic, spatřovati odmítnutí dědictví ve prospěch určité osoby (spoludědice), není nezákonné (§ 46(2) nespo. říz.) usnesení rekursního soudu, potvrzující usnesení soudu pozůstalostního, podle něhož odmítnutím uprázdněné dědické podíly mají připadnouti tomu, v jehož prospěch se odmítnutí stalo a nikoliv všem zbývajícím dědicům. (Rozh. ze dne 15. října 1940, R I 225/40.)

Byla-li souhlasnými usneseními nižších soudů přiznána přednost nákladům pohřbu před náklady nemoci (ošetřovné v ústavu choromyslných), odporují tato usnesení jasnému a nepochybnému znění § 73 nesp. pat.

Nejde však o nezákonnost, nevycházely-li nižší soudy z názoru, že při odevzdání pozůstalosti věřitelům mají přednost jen nezbytně nutné výdaje na pohřeb (§ 54, č. 1 konk. ř., § 549 obč. zák.). (Rozh. ze dne 15. listopadu 1940, R I 574/40.)

Stížnosti člena družstva do usnesení valné hromady, jímž byl z družstva vyloučen, k rejstříkovému soudu, není dotčena formální pravoplatnost tohoto rozhodnutí. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1940, Rv I 1280/40.)

V. Exekuční řízení.

Pokud vydražitel nemovitosti, který mohl a měl míti důvodné pochybnosti o otázce vlastnictví k movité věci, uložené v době dražebního řízení u dlužníka dražené nemovitosti, odpovídá vlastníku movité věci za škodu způsobenou mu jejím prodejem. (Rozh. ze dne 30. října 1940, Rv I 704/40.)

Třebas nebylo v exekučním řízení, v němž je účastníkem i nezletilec, soudní rozhodnutí doručeno poručníku nezletilce, nejde přece o zmatečnost podle § 477, č. 4 c. ř. s. a § 79 ex. ř., podal-li přes to poručník nezletilcovým jménem proti uvedenému rozhodnutí opravný prostředek.

Knihovní poznámka svěřenského náhradnictví nepůsobí proti knihovním věřitelům, jejichž nuceně zřízená zástavní práva (§ 87 ex. ř.) pro v y k o n a t e l n é pohledávky p ř e d c h á z e j í zápisu svěřenského náhradnictví. (Rozh. ze dne 17. října 1940, R I 506/40.)

Na užitky z církevního (i řádového) majetku lze vésti exekuci vnucenou správou i bez svolení příslušné potektorátní kultové správy. (Rozh. ze dne 10. října 1940, R I 441/40.)

I když se má osoba pořádající dražbu obrátiti na příslušný úřad o povolení výjimky podle § 3 nařízení předsedy vlády č. 175/1939 Sb. zásadně před konáním dražby, není vyloučeno, aby i tehdy, když bylo učiněno teprve při dražebním roku podání přesahujícího dovolenou nejvyšší cenu, žádal exekuční soudce o povolení výjimky podle řečeného předpisu po případě, aby tak postupovali i ostatní účastníci exekučního řízení. (Rozh. ze dne 17. října 1940, R II 174/40.)

Sešlo-li pro překážky později za dražebního řízení se vyskytnuvší (nařízení nového odhadu dražených nemovitostí a návrh povinného na odklad dražebního řízení podle vl. nař. č. 44/40 Sb.) s nového dražebního roku, který byl ve lhůtě šesti týdnů po zrušení uděleného příklepu nařízen proto, že původní vydražitel nepředložil úředního souhlasu s nabytím vydražené nemovitosti, lze udělit příklep původnímu vydražiteli, třebaš předložil úřední souhlas s příklepem dodatečně až po uplynutí lhůty šesti týdnů (§ 3, odst. 2, šestá věta vl. nař. č. 313/1938 Sb.). (Rozh. ze dne 17. října 1940, R II 180/40.)

Byla-li při dražbě ideální polovice nemovitosti zaplacen věřiteli část pohledávky zajištěné kauční hypotékou a váznoucí původně na celé nemovitosti, je věřitel, který přihlásil a obdržel v dražbě druhé ideální polovice této nemovitosti znovu celou pohledávku, bezdůvodně obohacen na úkor věřitele za ním následujícího.

Nesejde na tom, že dřívější částečné zaplacení nebylo knihovně vyznačeno a že podle knihovního stavu zbývající polovice nemovitosti by ručila ještě za celou pohledávku.

Obohacení je tu i tehdy, když pohledávka nebyla věřiteli hotově zaplacená, nýbrž dluh byl podle § 171 ex. ř. vydražitelem převzat. (Rozh. ze dne 19. října 1940, Rv I 927/40.)

Ustanovení § 222, odst. 4 ex. ř., podle něhož nárok následujícího věřitele na náhradu jest vložiti na spoluzavazených nemovitostech, které nebyly dražbou prodány, vztahuje se jen na spoluzavazené neprodané vložky, váznoucí pro jednu a tutéž simultánní hypotéku.

Ani zde však nemůže zadnější oprávněný věřitel žádati zajištění celého náhradního nároku ve všech neprodaných vložkách simultánně, nýbrž v každé vložce jen podle poměru vytčeného v § 222, odst. 2 ex. ř.

Výpočet náhradního nároku pro pohledávku, která vázla jen na polovici prodané vložky. (Rozh. ze dne 22. října 1940, R II 128/40.)

Není-li náhradová pohledávka z požární pojistky za vyhořelou nemovitost vyňata z exekuce (§ 290, č. 2 ex. ř.), lze na ni vésti samostatnou exekuci zabavením a příkázáním k vybrání, třebaš byla vyhořelá nemovitost v dražebním řízení. (Rozh. ze dne 10. října 1940, R I 453/40.)

Zákaz postupu pohledávky smluvený mezi věřitelem a dlužníkem nebrání exekučnímu zabavení a příkázání pohledávky věřitelovy k vybrání a nevylučuje aktivní legitimaci vymáhajícího věřitele k žalobě podle § 308 ex. ř. (Rozh. ze dne 1. října 1940, Rv I 989/40.)

Předpis § 46 zák. č. 26/1929 Sb. se nevztahuje na pensijní nárok dlužníkův proti náhradnímu ústavu (§§ 103—111 uved. zák.), pokud tento nárok převyšuje výslužné, které by dlužníku náleželo, kdyby byl pojištěn za jinak stejných podmínek u Všeobecného pensijního ústavu. (Rozh. ze dne 16. října 1940, R I 427/40.)

Byl-li exekuční návrh na vyklizení nájemního předmětu podán ve lhůtě stanovené v § 575, odst. 3 c. ř. s., nebrání povolení této exekuce, že byl podán mylně u soudu nepřislušného a že postupem podle § 44 j. n. došel k příslušnému soudu po uplynutí uvedené lhůty. (Rozh. ze dne 6. listopadu 1940, R I 493/40.)

Řízení po odložení vedoucí exekuce není zvláštním dražebním řízením vedle prováděného až dosud dražebního řízení, které by bylo podle

§ 139(1) ex. ř. vyloučeno, nýbrž jest pouze pokračováním v dosavadním řízení, ovšem pro ostatní vymáhající věřitele. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1940, R I 576/40.)

Je-li po pravoplatném povolení exekuce nucenou dražbou exekuce již ve stadiu směřujícím k dražbě, musí soud před dražebním rokem provést šetření o osobě vlastníka nemovitosti, není-li snad žadem podle vl. nař. z 21. června 1939, Věst. říšsk. prot. str. 45. Při tomto šetření jest užití obdobně předpisu § 7 druhého prováděcího výnosu říšsk. prot. k cit. nařízení o židovském majetku, takže zpravidla stačí pouhé prohlášení o arijském původu vlastníka.

Exekuční soud je oprávněn uložit vymáhajícímu věřiteli před nařízením dražby, aby předložil v dané lhůtě prohlášení (osvědčení), že povinná strana není židovského původu ve smyslu § 6 uved. nařízení o židovském majetku. (Rozh. ze dne 31. října 1940, R I 486/40.)

Povinní, kteří vznesli při rozvrhovém roku proti příkázání určité pohledávky bezvýsledný odpor proto, že vklad zástavního práva pro tuto pohledávku je neplatný a že pohledávka zanikla (§ 213, odst. 1 ex. ř.), jsou oprávněni domáhat se žalobou zjištění, že věřitel této pohledávky nemá nárok na uplatnění a v knihovním pořadí příkázanou částku a toho, aby uvolněná částka připadla ve prospěch věřitelů následujících v pořadí za nárokem žalovaného věřitele. (Rozh. ze dne 1. listopadu 1940, R I 553/40.)

Na lékárnu lze vésti exekuci nucenou správou, třebaš ji povinný neprovozuje s více než čtyřmi pomocníky (§ 341 ex. ř.). (Rozh. ze dne 6. listopadu 1940, R II 186/40.)

Podal-li dlužník na základě usnesení před tím, než bylo navrženo povolení exekuce, žádost na stavení výkonu exekučního titulu (§ 524(2) čřs.), nelze do vyřízení této žádosti exekuci povoliti. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1940, R II 202/40.)

VI. Vyrovnací řízení.

Třebaš proti přiznání hlasovacího práva vyrovnacím komisařem není přípustný opravný prostředek, není ono usnesení vyrovnacího komisaře závazné pro vyrovnací soud, když rozhoduje o tom, zda jest vyrovnání potvrditi. (Rozh. ze dne 18. října 1940, R II 178/40.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

I. Trestní zákony.

§ 99 tr. zák.: K subjektivní skutkové podstatě zločinu nebezpečného vyhrožování podle § 99 tr. zák., která vyžaduje pachatelův úmysl, uvésti ohroženého vyhrůžkou ve strach a nepokoj, je třeba, aby si pachatel představil tento cíl svého jednání, aby jej chtěl a aby představa tohoto cíle byla motivem jeho jednání. — Při verbálních deliktech, při nichž může uvážení a provedení činu spadat v jeden okamžik, nutno při zkoumání subjektivní stránky činu přihlížeti k okolnostem projevu, zejména pokud měly vliv na pachatelovu vjemovou a úsudkovou schopnost. — (Rozh. z 18. listopadu 1940, Zm I 260/40.)

§ 174 tr. zák.: Použil-li pachatel krádeže násilí, aby unikl svým následovatelům a zároveň aby se zachoval v držení odcizených věcí, nejde o souběh ustanovení § 174, I, písm. b) tr. zák. s ustanovením § 98 tr. z., nýbrž lze jeho čin podřaditi pouze speciálnějším ustanovení § 174, I, písm. b) tr. zák. — Pojmem „při krádeži“ v § 174, I, písm. b) tr. z. rozumí

zákon dobu, dokud nebyla odcizená věc dopravena do bezpečí. — Zbrani ve smyslu § 174, I, písm. a) tr. z. je i nenabitá pistole, měl-li pachatel u sebe náboje, jimiž ji mohl nabít. — Rozh. ze dne 7. října 1940, Zm I 367/40.)

Ke skutkové podstatě zpronevěry podle § 183 tr. z.: Advokát není oprávněn použít k započtení na svoji palmární pohledávku peněz, které mu strana svěřila k určitému účelu pro třetí osobu. — Učiní-li tak, jedná protiprávně bez ohledu na to, zda má proti straně palmární pohledávku a v jaké výši. — (Rozh. z 25. listopadu 1940, Zm I 498/40.)

Ke zpronevěře přivlastněním není třeba úmyslu učiniti trvalým stav, přivoděný přivlastněním. — Stačí, že pachatel naložil věci proti vlastnické vůli způsobem, příslušejícím toliko vlastníkově, jsa si vědom bezprávnosti svého jednání. — (Rozh. z 13. listopadu 1940, Zm I 498/40.)

§ 197 tr. zák.: Poškozený, jemuž nahradila škodu pojišťovna, která za ni neručila, je vinen podvodem, dosáhl-li toho lstivým předstíráním nebo jednáním; nedopouští se však podvodu i tím, že se pak domáhá náhrady oné škody i na pojišťovně, která za ni ručí. — Pouhé účtování škody v přemrštěné výši není ještě lstivým jednáním ve smyslu § 197 tr. zák., není-li účtovaná částka osvědčována důkazními prostředky, schopnými uvést pojišťovnu v omyl o výši škody. — (Rozh. z 15. listopadu 1940, Zm I 387/40.)

§ 199 tr. zák.: Skutková podstata zločinu křivého svědectví podle § 199, písm. a) tr. zák. nevyžaduje, aby pachatel chtěl nebo mohl svou křivou výpověď někomu způsobiti škodu. — Po stránce subjektivní stačí, že pachatel ví, že vypovídá jako svědek nepravdu. — (Rozh. z 22. listopadu 1940, Zm II 306/40.)

K pojmu „mezníků“ ve smyslu § 199, písm. e) tr. z.: Je nerozhodné, zda byly zakresleny do měřičského operátu nebo do mapy pozemkové knihy. — Patří sem jen mezníky vyznačující hranice vlastnictví k pozemkům ve smyslu § 844 a násl. obč. z., nikoli mezníky určené jen k vyznačení prostoru pro výkon služebnosti jízdy na pozemku. — (Rozh. z 5. října 1940, Zm II 213/40.)

§ 209 tr. zák.: Rozhodčí soud nemocenské pojišťovny je vrchností ve smyslu § 209 tr. zák. — Zločin křivého obvinění podle § 209 tr. zák. nevyžaduje po stránce subjektivní úmysl přivoditi obviněnému trestní stíhání nebo dotknouti se jeho cti. — Straně v civilním sporu nepřisluší právo tvrditi smyšleně proti svému přesvědčení, že svědek vypověděl vědomě nepravdu. — (Rozh. z 11. října 1940, Zm I 411/40.)

§ 335 tr. zák.: Řidič motorového vozidla je povinen voliti za tmy na kluzké silnici rychlost, dovolující mu zastaviti na vzdálenost, na níž má přehled po jízdě dráze. — Musí počítati s tím, že se v jeho jízdě dráze může vyskytnouti i neosvětlená překážka, zejména i chodec. — (Rozh. z 18. října 1940, Zm II 224/40.)

§ 431 tr. zák.: Označení bočních obrysů vozidla ve smyslu § 24, odst. 1 vln. nař. čís. 242/1939 Sb. (dopravní řád silniční) se musí státi aspoň dvěma svítilnami, které nesmějí býti umístěny pod vozidlem. — Zavinění povozníka (§ 431 tr. zák.), opatřil-li svůj povoz pouze jednou svítilnou visící asi 15 cm od země. — (Rozh. z 5. října 1940, Zm II 187/40.)

§ 463 tr. zák.: Byla-li krádež ve smyslu §§ 189, 463 tr. zák. spáchána hlavou rodiny, je přestupkem proti veřejné mravopověstnosti podle § 525

tr. zák., i když by jinak byla zločinem. — Krádeží ve smyslu § 463 tr. zák. je jen krádež věcí, patřících členům rodiny, nikoliv i krádež věcí cizích, jsoucích v držbě nebo v uschování členů rodiny. — Manžel odcizivší cizí věci z držení své manželky, s níž žije ve společné domácnosti, je vinen obecnou krádeží, i když se mylně domníval, že jsou manželčíným vlastnictvím. — (Rozh. z 1. listopadu 1940, Zm II 200/40.)

§ 523 tr. z.: Není překročením obžaloby, byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin veřejného násilí podle § 99 tr. zák. uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák. — Ke skutkové podstatě přestupku podle § 523 tr. zák. stačí, vykazuje-li čin, spáchaný v nahodilém opilství, na venek veškeré znaky určitého zločinu. Není třeba, aby měl i subjektivní znaky skutkové podstaty onoho zločinu. — Těžšími zlymi skutky jsou v § 523 tr. zák. míněny skutky, přesahující značně míru, obvyklou při vybočích z opilství. Čin, naplňující objektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 99 tr. zák., trestného podle první sazby § 100 tr. zák., není takovým skutkem. — (Rozh. z 1. října 1940, Zm I 333/40.)

K pojmu „výdělečné činnosti“ ve smyslu § 32 zákona proti nekalé soutěži (zák. čís 111/1927 Sb.): Je jí činnost zaměstnance podniku, který uzavírá obchody pro jiného soutěžitele v předpokladu, že mu provise z nich bude připsána k dobru až u něho nastoupí místo. — (Rozh. z 21. října 1940, Zm I 416/40.)

Lhůta určená § 2, odst. 2 zák. čís. 562/1919 Sb. (o podmíněném odsouzení) nepočíná ode dne spáchaní dřívějšího trestného činu nebo vynesení rozsudku o něm, nýbrž ode dne, kdy byl vykonán nebo prominut dřívější trest, nebo kdy bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil. — (Rozh. z 21. října 1940, Zm 296/40.)

Předchozí podmíněně odsouzení pro přestupek, spáchaný z pohnutky nízké a nečestné nevylučuje podmíněný odklad pozdějšího trestu, uplynula-li ode dne, kdy bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil, do dne spáchaní nového trestného činu, o jehož odklad jde, doba pěti let. — Právní účinek podle § 1, odst. 2 zák. čís. 562/1919 Sb. (o podmíněném odsouzení) nastává osvědčením se odsouzeného, nikoliv teprve výrokem soudu o tom. — Jakmile tento právní účinek nastal, nelze již naříditi výkon trestu z důvodu uvedeného v § 6, čís. 1 téhož zákona. — (Rozh. z 5. října 1940, Zm I 463/40.)

Osoba, již byla udělena prozatímní (časově omezená) koncese, nedopouští se přečinu podle § 24 zák. čís. 9/1924 Sb. tím, že po uplynutí doby kryté prozatímní koncesí dále přechovává radiový přístroj ve lhůtě stanovené v § 23 uvedeného zákona. — (Rozh. ze 4. října 1940, Zm II 271/40.)

Přestupky podle zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. z. (o právu shromažďovacím) trestají od 1. března 1939 správní úřady, nikoli soudy. — Je zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., odsoudil-li soud pro takový přestupek po 28. únoru 1939. — (Rozh. z 25. listopadu 1940, Zm I 516/40.)

Každému je volno zadržeti osobu, o níž má důvodně podezření nebo aspoň se důvodně domnívá je mít, že je zločincem nebo člověkem škodlivým nebo nebezpečným. — Dopouští se proto útisku, kdo věda o důvodném podezření brání prostředky uvedenými v § 1 zákona proti útisku předvedení nebo zjištění podezřelého. — Bič je zbraní ve smyslu § 2, odst. 2 zákona proti útisku. — (Rozh. z 5. října 1940, Zm II 187/40.)

Článek I, odst. 1 vládn. nař. čís. 306/1939 Sb. upravuje pouze formální otázku příslušnosti krajského soudu místo soudu porotního. — Článek II. téhož vládního nařízení lze použít jen, je-li sazba vyšší pěti roků odůvodněna hodnotou odcizených věcí. — (Rozh. ze 7. října 1940, Zm I 367/40.)

Trestní řízení.

Je-li trestný čin osoby, která není německým státním příslušníkem, namířen proti německé branné moci, jejím příslušníkům nebo jejímu doprovodu, náleží k příslušnosti soudů branné moci. — Patří sem nejenom trestné činy spáchané úmyslně, ale i trestné činy z nedbalosti, pokud jen objektivně směřují proti německé branné moci, jejím příslušníkům nebo jejímu doprovodu. (Rozh. z 11. října 1940, Zm I 482/40.)

Protectorátní soudy nejsou příslušny prováděti řízení a rozhodovati o soukromožalobných trestných činech osoby, která není německým státním příslušníkem, vznesl-li pro ně soukromou žalobu německý státní příslušník. K tomu jsou výlučně příslušné německé soudy. (Rozh. z 12. října 1940, Zm II 294/40.)

Nezáleží na pojmenování, nýbrž na obsahu podání strany. — Použije-li však strana vědomě nesprávného prostředku a domáhá-li se toho, aby byl vyřízen podle označení, nutno se řídit tímto označením. — Zaujatost soudu není důvodem k delegaci jiného soudu. Může být jen důvodem pro zamítní soudních osob podle § 72 a násl. tr. ř. (Rozh. z 12. října 1940, Nd II 35/40.)